

Uvodnik: V spomin prof. dr. Staneta Možine!

Uvodnik v to številko revije *Izzivi managementu* posvečamo spominu na ustanovnega in častnega člana Društva slovenska akademija za management, prof. dr. Staneta Možino, ki je s svojim delom zaznamoval poznavanje in razvoj ved o organizaciji in managementu. Upošteva njegov velik prispevek obema vedama, vsaj v enaki meri pa tudi praksi, ter njegovo tvorno članstvo v slovenski akademiji za management, je prav, da oživimo spomin nanj v uvodniku revije, ki v mnogočem sledi njegovim prizadevanjem za razvoj managementa v slovenskem prostoru. Podrobnejši oris njegovega življenja in dela bo vključen v zbornik prispevkov, ki bo izšel v novembru v njegov spomin.

Stane Možina se je rodil 7. septembra 1927 v kraju Galina blizu Ljubljane. Osnovno in srednjo šolo je obiskoval in zaključil v Ljubljani. Študiral je na Univerzi v Ljubljani in leta 1953 najprej diplomiral na Prirodoslovno-matematični fakulteti, leta 1961 pa še na oddelku psihologije na Filozofski fakulteti. Leta 1969 je doktoriral na Visoki šoli za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani s sociološko temo »Učinkovitost nekaterih organizacijskih variabel v pogojih delavskega samoupravljanja.«

Po nekajletnem raziskovalnem in svetovalnem delu tako na Zavodu za produktivnost dela kot na Institutu za sociologijo in filozofijo pri Univerzi v Ljubljani se je leta 1970 zaposlil na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je ostal vse do upokojitve leta 1994. Predaval in razvijal je predvsem predmete s področja psihologije in sociologije organizacij, planiranja in razvoja kadrov, komuniciranja ter sociologije trženja. Marca 1970 je bil izvoljen v naziv docenta, leta 1975 v naziv izrednega profesorja in leta 1981 v naziv rednega profesorja.

Še pred zaposlitvijo na Ekonomski fakulteti je bil večkrat na krajših in daljših študijskih izpopolnjevanjih v tujini, predvsem v nekaterih zahodnoevropskih in skandinavskih državah ter

ZDA. Imel je tudi več strokovnih predavanj na tujih univerzah. V okviru Ekonomske fakultete velja omeniti njegovo sodelovanje z Mednarodnim centrom za podjetja v družbeni lastnini v deželah v razvoju (ICPE). Sodeloval je v raziskovalnem projektu o izobraževanju in usposabljanju kadrov v podjetjih v družbeni lastnini, vodil program izobraževanja študentov iz Namibije, bil koordinator več mednarodnih seminarjev in sodeloval na regionalnih posvetovanjih.

Raziskovalno, pedagoško in svetovalno se je ukvarjal predvsem s problemi

- osebnega in skupinskega razvoja ter razvoja združb;
- načrtovanjem in razvijanjem zaposlencev oziroma njihovih zmožnosti;
- poslovnim in trženjskim komuniciranjem;
- organiziranjem dela managerjev, zlasti še z njihovim vodenjem;
- učenjem v združbah in ravnanjem z znanjem.

Za njegovo delo je značilno, da je vseskozi povezoval teoretične izsledke z možnostjo njihove uporabe v praksi, kar potrjuje tudi njegovo svetovalno delo.

Z omenjenih področij je tudi večina del, od katerih najprej omenimo najpomembnejše knjige, ki so večinoma izšle v soavtorstvih. Leta 1977 izide delo »Planiranje in razvoj kadrov v organizacijah«, leta 1980 pa »Delo poslovodnega delavca«. Bivanje na Japonskem sproži delo »Japonska od posnemanja do izvirnosti«. Leta 1984 je soavtor »Osebnega, skupinskega in organizacijskega razvoja«, ki kaže njegovo psihološko in sociološko razumevanje organizacije. Ta pristop potrjujejo tudi druga dela, npr. »Psihologija in sociologija trženja« leta 1975. Leta 1985 izide delo »Komuniciranje in informiranje v OZD«. Leta 2004 je soavtor knjige »Poslovno komuniciranje«, ki je izšlo še v dopolnjeni izdaji. Leta 2002 izide knjiga »Management kadrovskih

virov«. Leta 2006 je sourednik in soavtor knjige »Menedžment znanja«.

Njegovo približevanje področju managementa predstavlja učbenik »Vodenje podjetja«, ki je izšel leta 1990 in poudarja predvsem vidike vodenja v okviru managementa. Podobno velja tudi za učbenik »Osnove vodenja podjetja« leta 1994. Med njegovimi najpomembnejšimi deli omenimo delo "Management", ki je izšlo leta 1994, v deloma spremenjeni in dopolnjeni vsebini pa leta 2002. Delo in razvoj managerjev obravnava v vrsti del od prispevkov za posvetovanja do seminarskih gradiv. V nekaterih prikaže bistvo in uporabo managerskih orodij, npr. ravnanja s postavljanjem ciljev, spet v drugih razvoj kadrov, njihovega učenja in ravnanje z znanjem ipd.

V pripravo zlasti omenjenih obširnejših del je pritegnil večje število soavtorjev, bodisi kolegov bodisi svojih učencev. V večini teh del je bil tudi njihov pobudnik, glavni urednik in organizator sodelovanja. Tako je nedvomno širil krog avtorjev, ki so se ukvarjali zlasti s kadrovskimi, komunikacijskimi, vedenjskimi, vodstvenimi in sorodnimi problemi. V delih kaže poglobljeno poznavanje svojih področij, obenem pa tudi poznavanje in zlasti povezave s sorodnimi področji.

S strokovnimi in raziskovalnimi prispevki je sodeloval na številnih posvetovanjih in kongresih, doma in v tujini. Pisal in v raznih revijah je objavljajl članke s področij, na katerih je raziskoval, predaval in svetoval. Posebej poudarimo bogato pedagoško delo tako na fakulteti kot v vrsti seminarjev in delavnic ter opozorimo na številna mentorstva zlasti pri diplomskih, magistrskih in specialističnih delih. Močno je zaznamoval tudi pripravo magistrskih programov.

Njegovo delo je izjemno bogato po različnih sodilih. Raznovrstnost se kaže v vrsti različnih področij, ki jih je obravnaval; povezana je tudi z velikim obsegom del od knjig in člankov do seminarskih gradiv. Delo je povezano z različnimi načini delovanja: raziskovalnega, pedagoškega, mentorskega in svetovalnega. Leta 2006 je na Univerzi v Ljubljani dobil naziv zaslužnega profesorja za pomembne prispevke k razvoju

znanstvene panoge in za predano opravljanje pedagoškega in mentorskega dela.

Za svoje delo je prejel tudi številna priznanja in odlikovanja, med drugim leta 1961 tudi red dela s srebrnim vencem in srebrni znak sindikatov, leta 1986 pa zlato plaketo za ustvarjalni prispevek na področju kadrovske dejavnosti s strani Zveze društev kadrovske delavcev Slovenije.

Leta 2004, ko je dozorela zamisel o ustanovitvi slovenske akademije za management, je 12 članov na ustanovni seji podpisalo sklep o njeni ustanovitvi. Med njimi je bil tudi prof. dr. Stane Možina, ki je sodeloval je pri oblikovanju organizacije društva in se udeleževal tako njegovih formalnih srečanj, kot tudi domačih in mednarodnih posvetovanj ter debatnih večerov. Zaradi njegovega izjemnega prispevka k razvoju vede o managementu v Sloveniji, ga je Društvo slovenska akademija za management leta 2010 imenovalo za svojega častnega člana.

V znak priznanja njegovemu delu v okviru akademije je IO društva sklenil, da pripravimo zbornik prispevkov s področij njegovega delovanja. Veselili smo se, da se bomo srečali z njim ob njegovi 90 – letnici, mu čestitali, izročili zbornik in predstavili prispevke, povezane s področji njegovega dela ter jih skupaj komentirali. Žal tega jubileja ni dočakal. Ob njegovi odsotnosti, a v mislih nanj, se mu bomo poklonili: velikemu poznavalcu teorije in prakse organizacije in managementa, spodbujevalcu razvoja na teh področjih, profesorju in mentorju, ki je vplival na razvoj vrste študentov, svetovalcu podjetjem in drugim združbam, aktivnemu članu naše akademije in predvsem poštenemu človeku, prijetnemu sogovorniku ter spoštovanemu kolegu.

Spominjali se ga bomo s hvaležnostjo, počaščeni, da smo del našega strokovnega življenja preživeli z njim. S svojim delom je zaznamoval tako področja kot ljudi. Delo prof. dr. Staneta Možine bo ostalo; z njim, še bolj pa s Stanetom kot človekom, tudi naš spomin nanj.

Rudi Rozman, kolega in prvi predsednik SAM